

До
Г-н Манол Генов,
Министър на околната среда и водите
edno_gishe@moew.government.bg

СТАНОВИЩЕ на КНСБ

Относно: Задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклад за екологична оценка на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България – актуализация 2024 г. (АИНПЕК)

Уважаеми г-н Генов,

Във връзка с предоставените за консултации Задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклад за екологична оценка и проект на АИНПЕК, изразяваме следното становище:

По актуализацията на ИНПЕК, 2024 г., КНСБ вече е изразила становище (*изпратено до Министерство на енергетиката и Министерство на околната среда и водите и публикувано на интернет страницата на КНСБ на 28.06.2024 г.*¹), което остава непроменено. **До момента не сме получили информация за причините за отхвърляне/несъобразяване на направените от нас мотивирани предложения и бележки.**

Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на доклад за екологична оценка на АИНПЕК се изготвя като нормативно изискуем

¹ <https://knsb-bg.org/index.php/2024/06/28/stanovisthe-po-aktualiziraniya-proekt-na-integriran-naczionalen-plan-energetika-i-klimat-inpek/>

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

документ в рамките на **процедурата по екологична оценка (ЕО)** по реда на глава шеста на Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

Съгласно разпоредбите на ЗООС, ЕО се извършва едновременно с изготвянето на плановете, като съгласно чл. 82, ал.4 на ЗООС, влязлото в сила становище по екологична оценка е задължително условие за последващо одобряване на плана. Предвид, че сроковете за предоставяне на окончателните актуализации на националните интегрирани планове в Европейска комисия изтекоха през 2024 г., АИНПЕК на Република България е публикувана на страницата на Комисията, като в самия план е записано „*В изпълнение на член 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999, Република България има ангажимент да представи в ЕК проект на актуализиран ИПЕК, който следва да бъде одобрен от службите на ЕК до 30 юни 2024 г.*“. Или, **планът е вече съгласуван/одобрен и в процес на изпълнение, поради което възниква въпросът за законосъобразността и целесъобразността на провеждащата се в момента процедура по ЕО.**

Във връзка с изложеното по-горе, не виждаме смисъл от обсъждане и оценка на вече приет документ, **а необходимост от:**

1. Анализ на влиянието на настъпили промени, след публикуването на АИНПЕК от 2024 г., като и на редицата важни постановки, които бяха обект на преговори с ЕК, например:

- Либерализацията на пазара на електрическа енергия на дребно е отложена за неопределено време;
- Предвид, че прекратяването на дейността на въглищните централи и мини до 2038 г. се очаква да отпадне като ангажимент от Плана за възстановяване и устойчивост, това как се отразява на сценарий WAM (сценарий с разширени политики и допълнителни политики и проекти, който включва и ПВУ), съответно на целите за декарбонизация и на самия ИПЕК;
- Не беше приета Актуализирана Пътна карта за климатична неутралност, а намаляването на емисиите CO₂ от въглищните централи изцяло зависи от икономическите условия за работата им на регионалния пазар;
- Вече има резултати от картографирането на наличните умения, квалификации и нагласи за развитие на заетите лица в ТЕЦ-овете и въглищните мини в областите Стара Загора, Кюстендил и Перник;

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

- Енергийното обновяване на жилищния сграден фонд е без самоучастие;
- Плановите за нови газови или паро-газови централи не намират подкрепа;
- Плановите за офшорни инсталации за вятърна енергия в Черно море не намират законодателна подкрепа;
- Плановите за изграждане на фотоволтаични централи значително надхвърлят прогнозите и през 2024 година инсталираните мощности надвишават 4,57 GW, при прогноза в АИНПЕК за 2025 година възлизаща на 3,75 GW.

2. Преоценка на макроикономическата рамка, която ще претърпи поради влизането на България в шенгенското пространство и в Евразоната – фактори, които не са отчитани при подготовката на АИНПЕК.

Извън обхвата и съдържанието на АИНПЕК следва да се отчита, че ние вече работим в съществено променена среда, спрямо зададените рамки за разработване на ИНПЕК, които са в основата на допусканията при моделиране на сценариите от 2019 година и препоръките за амбициозни сценарии от 2022 година, например:

- Европа не успя да се наложи като технологичен лидер в борбата против климатичните промени, но постави в риск икономиката си, като остана вносител на скъпи суровини и евтини индустриални стоки;
- Целите за превъоръжаване и новите търговски тарифи променят в значителна степен баланса по бюджетните програми в ЕС, като ограничават възможностите за финансиране на социални и научни програми.

При тези условия е време да се преразгледат националните приоритети и да се изведат онези направления, които са от ключово значение за социално-икономическото ни развитие. Именно към такива направления следва да се насочват ограничените финансови ресурси, за да се решават задачи с пряко обществено значение, например:

- Преодоляване на пречките за пълноценно използване на подземните богатства за социално-икономическо развитие;
- Борба за ефективно използване на ограничените водни ресурси чрез инвестиции във ВиК за населените места и в мелиоративни съоръжения в селското стопанство;

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

- Борба с пожарите и възстановяване на добрите практики за пожарна безопасност в горите – поради липса на оценки за екологичните ефекти от пожарите се подценяват наложителните лесотехнически мерки в зоните на Натура 2000. Това води до ограничено и изкривено използване на биомасата като енергиен ресурс.

Обсъждането на стратегически документ, заради самото обсъждане, което както беше споменато по-горе, не създава устойчива икономическа среда, а това вреди на пазара на труда. Наред с ограничените финансови ресурси, страната ни трябва да се справя с ограничени човешки ресурси, което е следствие не само от демографски тенденции, но и поради липса на сигурност за работните места.

В заключение:

1. Ориентирането на обсъждане, анализи и оценки единствено към АИНПЕК от 2024 г. са непродуктивни, още повече че няма предвидена процедура за представяне на следващи ревизии пред ЕК, съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999. Може да се постигне известна полезност ако резултатите бъдат насочени към изготвянето на следващ 10 годишен план 2030-2040, каквито действия България следва да предприеме още през 2026 година.
2. Развитието на ВЕИ мощности следва да не е за сметка на обществени ресурси и да не поставя в риск работата на електроенергийната система.
3. Поддържането на тезите за необходими административни мерки за затваряне на въглищни централи следва да се изключи напълно, както и да се постави ясно въпросът за въвеждане на горна граница при ценообразуване на цените за CO₂ емисии.

Не е адекватно изискването да не се допуска да бъдат удължавани сроковете на действие на съществуващите дългосрочни договори, след тяхното изтичане съответно през 2024 г. и 2026 г., както и да се сключват други дългосрочни договори с производители на електрическа енергия от въглищни централи. Сега такива договори са допустими само за ВЕИ. Изхождайки от националния интерес, в стратегическите документи следва да

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

се изведе значението на стратегическите резерви от местни суровини и поддържане на съществуващата инфраструктура.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ
ПРЕЗИДЕНТ НА КНСБ